

EK-9

2000

Murat Dil

Akın gazetesinden mayıs içinde yapılan açıklamada TİKB üyesi olduğu iddiasıyla İstanbul DGM tarafından 21 yıl 8 ay hapis cezasına mahkum edilen Murat Dil adlı siyasi tutuklunun yakalandığı karaciğer kanseri hastalığına rağmen tedavi edilmediği bildirildi. Bayrampaşa Devlet Hastanesine kaldırılan Murat Dil'e sadece ağrı kesici verildiği kaydedilen açıklamada altı ay kadar önce Hepatit B ve safra kesesi iltihabı teşhisi konulan Murat Dil'in karaciğerinde ur olduğu bildirildi.

Avukat Mihriban Kırdır de haziran ayı başında yaptığı açıklamada, Dil'in Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (CMUK) 399. madde uyarınca tedavi edilmesi için Adalet Bakanlığı ve savcılığa başvurduklarını bildirdi. Murat Dil'in ağabeyi Niyazi Dil, kardeşinin çok fazla kilo kaybettiğini ve bilincini yitirmeye başladığını açıkladı. Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk, 3 Haziran günü yaptığı açıklamada, Dil'in tedavisinin yapılacağını söyledi.

Ancak Avukat Selim Akat 5 Haziran günü İHD İstanbul Şubesinde düzenlediği basın toplantısında, Murat Dil'in sağlık durumuna ilişkin sağlık kurulu raporunda eksikler bulunduğu gerekçesiyle tahliye edilmediği açıkladı. Akat Dil'in İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yapılan muayenesinde "habis tümör nekroze görümlü hücreler" bulunduğu, buna rağmen hastane tarafından verilen Sağlık Kurulu Raporu'nda eksikler bulunduğu gerekçesiyle Savcılığın tahliye işlemlerini başlatmadığını ifade etti. Murat Dil'in annesi Zöhre Bad⁽¹⁾ ise oğluya görüşürülmediğini belirterek, askerlerin kendisine "O yatalağı ziyarete mi geldin?" dediklerini aktardı.

8 Haziran günü Bayrampaşa Cezaevi Hastanesi'nden Adli Tıp Kurumu'na getirilen Dil'e Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Dairesi'nin olumlu rapor vermesi üzerine, Dil'in cezasının infazı, CMUK 399. maddesi uyarınca 1 yıl süreyle ertelendi. Dil, İstanbul Beyoğlu Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

9 Haziran günü İstanbul Bayrampaşa Cezaevi'nden tahliye edilen Murat Dil, 6 Temmuz günü öldü.

Halef Özer

Aydın E Tipi Cezaevi'nde bulunan Halef Özer (70) adli siyasi hükümlü 30 Ocak günü öldü. Kalp, prostat, şeker ve yüksek tansiyon gibi rahatsızlıkları bulunan Halef Özer'in tedavisi için 1998 yılında İHD tarafından kampanya açılmıştı. Birçok kez hastaneye kaldırılan ve "cezaevinde tedavi edilemeyeceği" yönünde rapor verilen Halef Özer için Adli Tıp Kurumu'na yapılan başvurular sonuçsuz kalmıştı.

2001

Mustafa Çoşkun

3 Ekim: Kanser tedavisi için kaldırıldığı hastanede yanlış sonda takılması sonucu öldü. Çoşkun öldüğünde açlık grevi eylemini sürdürmekteydi. Ankara Numune Hastanesi'nde tedavi gören Mustafa Çoşkun, ceza evleri operasyonundan sonra Malatya Cezaevinden Ermenek (Konya) Cezaevine gönderildi. Çoşkun'un gırtlak kanseri nedeniyle Ankara Numune Hastanesi'ne kaldırıldığı, burada tedavi sırasında mide sondasının yanlış takılması nedeniyle öldüğü bildirildi. Partizanın Sesi ve Halkın Günlüğü Gazetelerinde çalışan Mustafa Çoşkun'un 1999 yılında "TİKKO üyesi olduğu" iddiasıyla tutuklandığı ve TCY'nin 168/2 maddesi uyarınca hapis cezasına mahkum edildiği öğrenildi.

Engin Huylu'nun Ölümü

Engin Huylu adlı hükümlünün 6 Şubat 1999 tarihinde Çankırı E Tipi Cezaevinde ölümünden sorumlu oldukları iddiasıyla cezaevi görevlileri ve hekimler hakkında açılan iki ayrı dava, Çankırı Asliye Ceza Mahkemesi tarafından Şartlı Salıverme Yasası uyarınca ertelendi.

---

¹ Murat Dilin serbest bırakılması için 6 Haziran günü basın açıklaması yapmak isteyen 20 tutuklu yakını polisler tarafından dövülerek göz altına alındı. Gözaltına alınanlar arasında Murat Dil'in annesi Zöhre Bad ve kardeşi Niyazi Dil'in de bulunduğu bildirildi.

Engin Huylu'nun ölümü nedeniyle Cezaevi Müdürü Ali Rıza Yıldırım, 2. Müdürler Nevzat Koraman, Hürrem Yazıhan, İbrahim Fakı, Aziz Gürer, Düzgün Çakmak ve cezaevi hasta bakıcısı Hüseyin Kaş hakkında TCY'nin "görevi ihmal" suçuna ilişkin 230. maddesi uyarınca dava açıldı. Hekimler Selim Engez ve Cüneyt Uzunlar hakkında ise idari dava açılmıştır.

Kerem Payat

Siirt'in Şirvan ilçesinde 4 Nisan günü adli bir olay nedeniyle tutuklanan Kerem Payat(19), 17 Haziran günü Diyarbakır E Tipi Cezaevinde öldü. Avukat Abdulkerim Gider, müvekkilinin Türkçe bilmediği için sorunlarını anlatmakta zorlandığını, günlerce yemek yiyemediğini, komadayken bile ayaklarından zincirle yatağa bağlandığını söyledi. Avukat Abdulkerim Gider, Kerem Payat'ın 17 Haziran günü E Tipi Cezaevi'nde ölümünün yetkililerin ihmalinden kaynaklandığını açıkladı. 4 Nisan günü Siirt' in Şirvan ilçesinde çıkan bir kavgada bacağından ve ayağından yaralanan Kerem Payat'ın Batman Devlet Hastanesi'nde bir gün tedavi gördükten sonra Batman Cezaevi'ne konulduğunu anlatan Avukat Gider, şunları söyledi:

"Müvekkilim Batman Cezaevi'nde 14 gün kaldı. Ama hiçbir cerrahi müdahale yapılmadı. Tam olarak bilemediğimiz bir nedenle Elazığ Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne sevk edildi. Türkçe bilmediği için kendisine sorulan soruları yanıtlayamamış. 10 gün sonra Elazığ E Tipi Cezaevi'ne gönderildi. Görüşe gittiğimde iki tutuklunun kollarında görüş odasına geldi. Kendisiyle Kürtçe konuştuğum halde tepki vermedi. Yaralarında hiç iyileşme yoktu ve müdahalede edilmemişti. Elbiseleri pislik içindeydi. Aşırı kilo kaybı vardı. Yanındaki tutuklular beş gündür yemek yemediğini anlattılar. Müdahale edilmesi için cezaevi ile yaptığım görüşmede " Cezaevimiz doldur-boşalt yeri oldu. Burada olan bu tür hastalıklar çok fazla" denildi".

Kerem Payat'ın Elazığ'da iki ay boyunca müdahale edilmeden tutulduğunu ancak komaya girdikten sonra hastaneye kaldırıldığını ifade eden Avukat Abdulkerim Gider, " Müvekkilimin 26 Mayıs günü Diyarbakır Dicle Üniversitesi Hastanesi'ne kaldırıldığını öğrendik. Babası Salih Payat ile gittik, ancak komada olduğu için görüşemedik, sadece kendisini gördük. Bu haliyle bile ayağı zincirlenmişti. Dr. Ali Akçiçek ile görüştüğümde, cerrahi bir müdahalenin yapılamayacağını, beyin kanaması geçirmiş olabileceğini, ancak ilaç tedavisi uygulanabileceğini, tahliye edilmesi gerektiğini söyledi" dedi. Tutukluluk kararının kaldırılması için Şirvan Sulh Ceza Mahkemesi'ne yaptığı başvuruların reddedildiğini anlatan Gider sözlerini şöyle sürdürdü:

"4 Haziran günü Kerem'i ziyarete gittik. Babası 3-4 gün yanında kaldı. Yemek yedirmiş, altını temizlemiş. Bu süre içinde iyileşme belirtileri vardı. Ama müvekkilim 11 Haziran günü 'iyileşti' denilerek Diyarbakır E Tipi Cezaevi'ne konuldu. Beş gün sonra ziyaretine gittiğimde yanıma gelen bir gardiyan Kerem'in durumunun çok ağır olduğunu söyledi. Bunun üzerine Başgardiyan, hastaneye sevk edemeyeceklerini, Batman E Tipi Cezaevi'ne nakli için savcılıktan emir geldiğini, hastaneye sevki için bakanlıktan yazı gelmesi gerektiğini söyledi. Bundan kısa bir süre sonra da Kerem Palat öldü."

Mehmet Ali Yaprak

4 Ocak gecesi Kartal Özel Tıp Cezaevi'nde şeker komasına giren ünlü uyuşturucu kaçakçısı Mehmet Ali Yaprak(54) kaldırıldığı hastanede öldü. Yaprak'ın tutuklu bulunduğu Bayrampaşa Cezaevi'nde can güvenliği bulunmadığı gerekçesiyle Kartal Özel Tıp Cezaevi'ne nakledildiği öğrenildi. Oğlu Ahmet Yaprak, raporlara karşın babasının hastanede tedavi görmesine yetkililerin izin vermediğini savundu. Ahmet Yaprak."Hatanede yatması için birçok kez müracaatımız oldu. Şeker hastası olduğu için diyet yemekleri çıkması gerekiyordu. Kısa süre önce yemek çıkarabildiler, ancak yine hastanede yatırmadılar. Cezaevi müdürü ve diğer yetkililer hakkında suç duyurusunda bulunacağız" dedi. Gaziantep'te yerel yayın yapan Yaprak TV'nin eski sahibi Mehmet Ali Yaprak, 25 Mayıs 1996 tarihinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırıldı. "Susurluk çetesi" tarafından kaçırıldığı ortaya çıkan Yaprak, bir süre sonra serbest bırakıldı. Yaprak'ın "uyuşturucu kazancından haraç vermediği" gerekçesiyle kaçırılması nedeniyle, aralarında Bahçelievler katliamı ve Susurluk davası sanıklarından Haluk Kırıcı'nın da bulunduğu 9 sanık hakkında dava açıldı. Ancak Yaprak'ın şikayetçi olmaması ve sanıkların teşhis edilmemesi nedeniyle dava beraatla sonuçlandı. Yaprak, Avukat Burhan Veli Torun'un 14 Mayıs 1997 tarihinde öldürülmesi nedeniyle da yargılandı ve 9 yıl 4 ay hapis cezasına mahkum edildi. Tahliye edildikten sonra soyadı "Yalçın" olarak değiştirilen Yaprak, son olarak Gebze'de bir ilaç fabrikasında ele geçirilen uyuşturucu ilaçlar nedeniyle tutuklandı.

Cumali Başaran

İğdır'ın Aralık ilçesindeki cezaevinde bulunan Cumali Başaran adlı mahkum 31 Mart günü oldu. Başaran'ın rahatsızlanması nedeniyle İğdır Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı ve sabah saatlerinde öldüğü öğrenildi.

Hıdır Demir

Sincan F Tipi Cezaevi'nde 15 gün kadar önce tüberküloz teşhisiyle Ankara Sanatoryum Hastanesi'ne kaldırılan Hıdır Demir adlı hükümlü 27 Nisan günü oldu. Hıdır Demir'in "TİKKO yesi olduğu" iddiasıyla 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum edildiği öğrenildi.

Osman Arslan

İzmir Urla Cezaevi'nde bulunan Osman Arslan adlı siyasi hükümlü 23 Mayıs günü oldu. Beyindeki ur nedeniyle bir süre önce Yeşilyurt Devlet Hastanesi'nde ameliyat olan Osman Arslan'ın, "PKK yesi olduğu" iddiasıyla 12 yıl hapis cezasına mahkum edildiği ve 24 Temmuz günü cezasını tamamlayarak serbest bırakılacağı öğrenildi.

2003

Hacer Kaya

Bakırköy Kadın ve Çocuk Tutukevi'nde bulunan Hacer Kaya (24), kanser hastalığı nedeniyle 4 Nisan günü oldu. Babası Rüstem Kaya, Adli Tıp Kurumu'nun raporuna karşın kızının tahliye edilmediğini belirtti. Hacer Kaya'nın Avukatı Okan Yıldız ise bir gün önce İstanbul DGM'de yapılan duruşmada tahliye talebinde bulduklarını ancak reddedildiğini söyledi. Kaya, 5 Nisan günü Gebze'de toprağa verildi. Marmara niversitesi öğrencisi Hacer Kaya, 2001 yılının Nisan ayında "KADEK yesi olduğu" iddiasıyla tutuklanmıştı.

İsmet Baycan

Muş E Tipi Cezaevi'nde bulunan İsmet Baycan adlı PKK/KADEK yesi, 24 Mayıs günü oldu. Akşam saatlerinde kalbinde rahatsızlandığı bildirilen İsmet Baycan'ın zamanında hastaneye kaldırılmadığı ileri sürüldü.

Mahkumlar tarafından yapılan açıklamada, Baycan'ın herhangi bir sağlık sorununun olmadığı bildirildi. Açıklamada cezaevi yönetiminin "aracın hazır olmadığı", "askerlerin akşam sayımında bulunduğu" gibi gereklerle Baycan'ın yarım saat kadar bekletildiği, yan hücrede tutuklu bulunan bir doktorun müdahale etmesine de izin verilmediği bildirildi. Daha sonra Muş Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Baycan'ın, Van'a götürülmek istenirken saat !9.30'da olduğu öğrenildi.

İsmet Baycan, PKK/KADEK lideri Abdullah calan'ın çağrısı üzerine oluşturulan "1. Barış ve Demokratik zm Grubu"yla birlikte 1 Ekim 1999 tarihinde teslim olmuştu. Baycan ile Ali Sapan, Seydi Fırat, Mehmet şirin Tunç, Yaşar Temur, Sohbet şen, Gülten Uçar, Yüksel Genç Van DGM tarafından "yasadışı örgüt yesi oldukları" iddiasıyla 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum edilmişti.

2004

Ahmet K

İstanbul Kartal E Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Ahmet K. Adli tutuklunun "astım tedavisi için kaldırıldığı" Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Eylül ayı başında olduğu bildirildi.

Ali şahin

Bayrampaşa Cezaevi'nde bulunan siyasi hükümlü Ali şahin (22), 21 Mayıs günü oldu. Daha önce İHD İstanbul şubesi'ne başvuran ağabeyi Cemal şahin, kan kanseri hastası Ali şahin'ın kemik iliği nakli için sevk edildiği, İstanbul niversitesi apa Tıp Fakültesi ve Marmara Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından "mahkum koğu bulunmadığı" gerekçesiyle geri çevrildiğini, bu nedenle kardeşinin Bayrampaşa Cezaevi'nde tutulduğunu bildirmişti. Cemal şahin, 238 gün sonra ölüm orucunda kalan kardeşinin Werniche-Korsakoff hastası olduğunu da açıklamıştı.

Asef Sarı

Hastalığı nedeniyle Ocak ayında geçici olarak tahliye edilen Asef Sarı adlı siyasi hükümlü 19 Haziran günü tedavi gördüğü İzmir Yeşilyurt Devlet Hastanesi'nde öldü. TAYD-DER İzmir Şube Başkanı Avukat Zeynel Değirmenci tarafından yapılan açıklamada, Romanya'dan Türkiye'ye iade edilen Asef Sarı'nın önce Bayrampaşa, daha sonra da Çankırı Cezaevi'nde tutulduğu hatırlatıldı. Değirmenci, Sarı'nın hastalığının bilinmesine karşın cezaevi yönetimlerinin tutumu nedeniyle geç tahliye edildiğini, bu yüzden yeterli tedaviyi göremediğini bildirdi.